

بررسی تأثیر ماساژ پشت به روش ضربه‌ای سطحی بر درد شانه و عملکرد دست بیماران مبتلا به سکتة مغزی

وجیهه آتشی* فرحناز محمدی** اصغر دالوندی*** ایرج عبدالهی**** روزبه کاظمی*****

چکیده

زمینه و هدف: درد شانه ناشی از همی‌پلژی یک پدیده شایع پس از سکتة مغزی می‌باشد که استقلال بیمار را در انجام فعالیت‌های روزمره به شدت محدود می‌کند. پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان تأثیر ماساژ SSBM بر درد شانه و عملکرد دست بیماران مبتلا به سکتة مغزی انجام یافته است.

روش بررسی: مطالعه حاضر یک کارآزمایی بالینی است. شرکت‌کنندگان این مطالعه شامل ۳۴ بیمار واجد معیارهای ورود بودند که از میان ۷۰ بیمار مراجعه‌کننده به مرکز توانبخشی تبسم در فاصله زمانی ۱۳۸۹/۸/۱ تا ۱۳۸۹/۱۰/۱ انتخاب شدند و به روش تصادفی در دو گروه آزمون و شاهد قرار گرفتند. برای هر یک از نمونه‌های گروه مداخله ۷ جلسه متوالی روزانه ماساژ پشت به روش ضربه‌ای سطحی (SSBM) به مدت ۱۰ دقیقه انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه مشخصات جمعیت‌شناختی، مقیاس دیداری درد و پرسشنامه عملکرد دست مبتلا در فعالیت‌های روزانه بود. میزان درد شانه و عملکرد دست قبل و ۲۴ ساعت پس از آخرین جلسه ماساژ در هر دو گروه ارزیابی و مورد مقایسه قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمارهای توصیفی و تحلیلی (تی‌مستقل، تی‌زوجی، آنالیز کوواریانس) صورت گرفت.

یافته‌ها: میانگین درد شانه قبل از مداخله در هر دو گروه آزمون و شاهد ۸/۴۰ بود (تفاوتی را نشان نمی‌داد). پس از مداخله میانگین درد شانه در گروه آزمون ۱/۱۳ و در گروه شاهد ۸/۴۰ محاسبه شد که مؤید تفاوت معنادار ($p < 0/001$) بود. همچنین میانگین عملکرد دست مبتلا قبل از ماساژ در گروه آزمون ۷/۴۶ و در گروه شاهد ۸/۹۳ بود که تفاوتی را نشان نمی‌دهد ($p = 0/752$). پس از مداخله میانگین عملکرد دست مبتلا در گروه آزمون ۹/۱۳ و گروه شاهد ۸/۶۶ بود که تفاوت معناداری را به دنبال ماساژ نشان نمی‌دهد ($p = 0/918$) اما در گروه آزمون قبل و بعد از ماساژ تفاوت معنادار می‌باشد ($p < 0/001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصل از پژوهش حاضر، به‌کارگیری ماساژ SSBM به عنوان مداخله‌ای غیر تهاجمی و مکمل، توسط کارکنان درمانی و مراقبتی، می‌تواند گام مؤثری در پیشگیری یا کاهش درد شانه و به تبع آن بهبود عملکرد حرکتی بیماران مبتلا به همی‌پلژی در اثر سکتة مغزی محسوب گردد.

نویسنده مسئول:

فرحناز محمدی:

دانشگاه علوم بهزیستی

و توانبخشی

c-mail:

f_mohammadi_2000

@yahoo.com

واژه‌های کلیدی: ماساژ پشت به روش ضربه‌ای سطحی، درد شانه، عملکرد دست، سکتة مغزی

– دریافت مقاله: دی ماه ۱۳۹۰ – پذیرش مقاله: اردیبهشت ماه ۱۳۹۱

مقدمه

آمار جهانی دلالت بر افزایش جمعیت مبتلایان به سکتة مغزی در سراسر جهان دارد.

در ایران میزان وقوع سالانه سکتة مغزی ۳۷۲ نفر به ازای هر ۱۰۰۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۶ بوده است (۱). اختلالات عروق مغزی سومین علت مرگ در ایالات متحده آمریکا و تقریباً مسبب مرگ و میر ۱۶۴۰۰۰ نفر در سال می‌باشد.

* مربی گروه آموزشی پرستاری داخلی جراحی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

** عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

*** استادیار گروه آموزشی پرستاری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

**** استادیار گروه آموزشی فیزیوتراپی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

***** متخصص مغز و اعصاب